

SUPPLEMENT

TO THE

BOMBAY GOVERNMENT GAZETTE.

Published by Authority.

MONDAY, 12TH JANUARY 1863.

PROCEEDINGS OF THE LEGISLATIVE DEPARTMENT, BOMBAY.

A Bill for the Establishment and Regulation of Reformatory Schools for Juvenile Offenders.

अल्पवयी मुद्देगारांसाठी सन्मार्गप्रवर्तक शाळा स्थापण्या-
विषयी व त्या शाळांच्या बंदोबस्त ठेवण्याविषयीचे आ-
वदाच्या मसुदा.

अल्पवयी मुद्देगारांस अटकवून ठेवण्या करिता व शिक्षा लावण्या करि-
ता व त्यांचे सुधारणेसाठी व अपराध न होण्यासाठी जें शिक्षण व जें अनुशास-
न त्यांगले साधक दिसेल तें शिक्षण व अनुशासन त्यांस मिळण्या करितां फौज-
दारी कान आलविण्याचे रितीविषयीचे कायद्यांत सांगितलेले प्रकारच्या सन्मार्ग
प्रवर्तक शाळा स्थापण्याबाबद व त्यांच्या बंदोबस्त ठेवण्याबाबद नियम ठरविणे
योग्य आहे यास्तव, आणि मुंबई प्रेसिडेन्सीतील कोणतेही फौजदारी कोर्टाने ज्या
अल्पवयी मुद्देगारांस शिक्षा ठरविली असेल त्यास सदर प्रवर्तक सन्मार्ग प्र-
वर्तक शाळांत अटकेंत ठेवण्याविषयी नियम ठरविणे योग्य आहे असें नजरेस
आले आहे यास्तव, खाली लिहिल्या प्रमाणें ठरविलें आहे:-

उद्देश.

१. ज्या शाळेंत उद्योग शिकविण्याची योजना केली असेल आणि मुलांक-
डून विद्याभ्यास करवीत असतील व त्यांस तेथें देवून अन्नवस्त्र देत असतील
त्या शाळेचे डरेक्टरानी किंवा म्यानेजरानी (म्हणजे व्यवस्थापकांनी) अर्ज केली
असतां त्या शाळेचे स्थिति विषयी व कायद्यां विषयी चौकशी करून रिपोर्ट कर-
ण्यास तुरुंगाचे इन्स्पेक्टर यांस व डरेक्टर आफ पब्लिक इन्स्ट्रक्शन यांस फर-
माविण्याच्या अधिकार मुंबईचे गवर्नर इन् कौन्सिलास आहे. आणि सदर प्र-

कोणतेही उद्योग शाळेचे
डरेक्टरानी व म्यानेजरानी अ-
र्ज केली असता त्या शाळेचे
स्थिति विषयी व कायद्यां विष-
यी चौकशी करून रिपोर्ट कर-
ण्यास तुरुंगाचे इन्स्पेक्टर या-
स व डरेक्टर आफ पब्लिक इ-
न्स्ट्रक्शन यांस फरमाविष्वा-
च्या अधिकार गवर्नर इन् कौ-
न्सिलास आहे.

कारची शाळा ज्या हेतूने स्थापली असेल तो हेतु सिध्दीस आण्यासाठी ती थांबली उपयोगी आहे अशी गवरनर इन् कौन्सिलाची ज्या शाळे विषयी रवाना होईल ती शाळा या आकटातील ठरावाप्रमाणे सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा आहे असे ठरवावे, आणि तसे मजकुराच्या दारवला सरकारचे सेक्रेटरी पैकीं एका सेक्रेटरीचे सहीनिशी त्या शाळेचे डरेक्टरांस किंवा म्यानेजरांस द्यावा आणि असे ठरविले आहे कीं ज्या सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेस सदरहू प्रमाणे दारवला मिळाला असेल तो शाळा वेळोवेळीं आऊन पाहण्याच्या अधिकार तुमंगाचे इन्स्पेक्टर जनरल यास किंवा डरेक्टर आफ पब्लिक इन्स्ट्रक्शन यास आहे, आणि त्या दोघांपैकीं एकाचे किंवा दोघांनी जाहीर केल्यावरून सदरहू प्रकारच्या दारवला परत घेणे गवरनर इन् कौन्सिलास योग्य वाटेल तर सदरहू प्रकारच्या दारवला परत घेण्याची गोष्ट सरकारचे सेक्रेटरी पैकीं एका सेक्रेटरीने त्या शाळेचे डरेक्टरांस किंवा म्यानेजरांस लिहून कळवावी. मग ती शाळा या आकटांत सांगितलेले प्रकारची सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा नाही असें लागलेच होईल.

जाहीरनामा मुंबईचे सरकारी गाझे-
टांत प्रसिध्द करावा.

२. कोणतेही सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेस गवरनर इन् कौन्सिल या आकटा-
अन्वये कोणतेही वेळीं दारवला देतील तेव्हां त्या शाळेचे डरेक्टरांची किंवा
म्यानेजरांची नावे लिहून त्या वाचद जाहीरनामा एका क्यालेंडर महिन्याच्या आंत
मुंबईचे सरकारी गाझेटांत प्रसिद्ध करावा आणि सदरहू प्रकारचे ज्या अल्पवयी
गुन्हेगारावर जज्याने किंवा माजिस्ट्रेटाने गुन्हा ठरविला असेल त्या गुन्हेगारास
या आकटातील ठरावा अन्वये सदरहू प्रकारचे सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेंत जज्याने किं-
वा माजिस्ट्रेटाने पाठविण्यासाठी त्या शाळेस दारवला मिळाला पाहिजे त्या प्रमा-
णे दारवला मिळाला आहे या गोष्टीच्या सुरावा सदरहू प्रमाणे जाहीरनामा प्रसिद्ध
झाला म्हणजे त्या वरून होतो आणि कोणतेही सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेस दिले-
ला दारवला गवरनर इन् कौन्सिल परत घेतील तेव्हां परत घेतल्याचा जाहीर-
नामा एका क्यालेंडर महिन्यांत सदरहू गाझेटांत प्रसिद्ध करावा.

सोळा वर्षांचे आंतील बयाचे
मनुष्यावर कायद्या अन्वये शिक्षा
करण्यायोग्य गुन्ह्याची शाबिती
झाली असेल त्यास सन्मार्ग प्रवर्त-
क शाळेंत पाठविण्याचा अधिकार
कोर्टास किंवा जज्यास किंवा पोलीस
माजिस्ट्रेटास आहे.

३. हा आकट ठरल्यानंतर कोणतेही वेळीं सोळा वर्षांचे आंतील बयाचे
मनुष्यावर कायद्या अन्वये शिक्षा करण्यायोग्य गुन्ह्याची शाबिती पोलीस
माजिस्ट्रेट समक्ष होईल किंवा मुंबई प्रेसिडेन्सीचे ताब्यांतील कोणतेही कोज-
दारी कोर्टास मक्ष होईल तेव्हां त्या गुन्हेगाराचे गुन्ह्याबद्दल त्या वेळीं शिक्षा-
क्षेत्रा ठराव होईल त्या खेरीज आणखी रवाली लिहिल्या प्रमाणे हुकूम कर-
ण्याच्या अधिकार ज्या कोर्टास मक्ष किंवा जज्या समक्ष किंवा पोलीस माजिस्ट्रेट
समक्ष गुन्ह्याची शाबिती झाली असेल अथवा ज्या कोर्टाने किंवा जज्याने किंवा
पोलीस माजिस्ट्रेटाने गुन्ह्याची शाबिती केली असेल त्या कोर्टास किंवा जज्यास
किंवा पोलीस माजिस्ट्रेटास आहे. म्हणजे ठरविलेली शिक्षा त्या गुन्हेगाराने भोग-
ल्यानंतर सदरहू प्रकारचे सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा पैकीं ज्या शाळेचे डरेक्टर किंवा
म्यानेजर त्या गुन्हेगारास शाळेंत घेण्यास राजी असतील त्या शाळेचे नांव हुकु-
मांत लिहून त्या शाळेंत त्यास पाठविण्या विषयी आणि दोन वर्षांहून कमी नाही
य पांच वर्षांहून ज्याती नाही अशे कोणतेही मुदती पर्यंत त्यास तेथे ठेवण्या-
विषयी हुकूम करण्याचा अधिकार आहे. मग सदरहू प्रकारच्या गुन्हेगार त्या हु-

कुमा प्रमाणे अटकेंत राहाण्यास पात्र होईल. परंतु असें ठरविलें आहे कीं गुन्हेगाराचे गुन्हाबद्दलची जी शिक्षा त्याणें भोगल्यानंतर त्यास सदहू प्रमाणें शाळेंत पाठवून तेथें अठकावून ठेवण्याच्या हुकूम करावयाच्या ती शिक्षा कमीत कमी १४ दिवसांचे कैदेची असल्यावांचून त्या गुन्हेगारास सदहू प्रमाणे शाळेंत पाठवून त्यास तेथें अठकावून ठेवण्याविषयी हुकूम करूं नये. आणखी असें ठरविलें आहे कीं सदहू प्रमाणे गुन्हेगारास कैदेत ठेवणें तें बसूं शकेल त्या प्रमाणें त्यास दिवांनी तुरुंगांत ठेवावें किंवा अघोर अपराध करणारे गुन्हेगारांपासून वेगळें ठेवावें असें आपले नजरेस योग्य वाटेल तर तसा हुकूम करण्याचा अधिकार कोर्टास किंवा नज्यास किंवा पोलीस माजिस्ट्रेटास आहे. आणखी असें ठरविलें आहे कीं सदहू प्रकारचे कोणतेही गुन्हेगारास सदहू प्रकारचे कोणतेही शाळेंतून सोडून देण्याविषयी कोणतेही वेळीं हुकूम करण्याच्या अधिकार गवरनर इच कौन्सिलास आहे.

४. ज्या गुन्हेगारास सदहू प्रकारचे कोणतेही सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेंत अटकेंत ठेवण्याविषयी हुकूम झाला असेल तो गुन्हेगार सदहू प्रकारचे अठकेचे मुदतीत कोणतेही वेळीं आपले अठकेचे जागेंतून पळेल किंवा सदहू प्रकारचे अठकेचे जागेस नेतांना पळेल किंवा शाळेचे वाड्यांतून पळेल तर पळाला त्यावेळीं त्यास जितके मुदतीपर्यंत अटकेंत राहावयाचें असेल तितके मुदती हून आणखी पराकाष्ठा एक वर्ष पर्यंत अटकेंत ठेवण्याची त्यास शिक्षा होईल. आणि ज्या गुन्हेगाराची अठकेची मुदत सदहू प्रमाणें वाटविली असेल त्यावर दुसरे वेळीं पळण्याची शाखिती पुढें झाली असतां तो पराकाष्ठा तीन वर्षे पर्यंत दोहांपैकी कोणतेही एका प्रकारचे कैदेचे शिक्षेस पात्र होईल. — आणि सदहू प्रकारचे सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेंत ज्या गुन्हेगारास अटकेंत ठेवण्याच्या हुकूम झाला असेल तो अठकेचे मुदतीत कोणतेही वेळीं आपले अठकेचे विकाणांतून पळण्यास यत्न करील किंवा पळण्याचे दरायानें आपली खोली फोडून बाहेर पडेल किंवा खोलीस भोंक पाडील तर त्यावर त्या गोष्टीची शाखिती झाली म्हणजे सदहू प्रकारचा गुन्हा करतें वेळीं तो जी शिक्षा भोगील असेल त्या शिक्षे खेरीज आणखी पराकाष्ठा बारा वर्षां डर महिने पर्यंत त्यास कैदेची शिक्षा होईल.

अठकेचे जागेंतून किंवा तेथें नेतांना किंवा सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेचे वाड्यांतून पळण्याबद्दल शिक्षा आणि पळण्यास यत्न करण्याबद्दल व खोली फोडून बाहेर पडण्याबद्दल शिक्षा.

५. कोणतेही गुन्हेगारास सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेंत अटकेंत ठेवण्याविषयी हुकूम झाला असेल त्यास सदहू सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेंत नेतें वेळीं अथवा ज्या मनुष्याचे किंवा मनुष्यांचे ताब्यांत तो सदहू प्रमाणें अटकेंत असेल त्या मनुष्यांचे ताब्यांत असतांना त्यास जो मनुष्य सोडवील व सदहू प्रमाणें सोडविण्याचे कामांत जो मनुष्य मदत करील त्यावर तो गुन्हा शाखित झाला म्हणजे तो पराकाष्ठा एक वर्ष पर्यंत सक्रमजुनीनिशीं कैदेचे शिक्षेस पात्र होईल, आणि ज्या मनुष्याचे स्वाधीन सदहू प्रकारचा कोणताही गुन्हेगार असेल तो अथवा सदहू प्रमाणे गुन्हेगार स्वाधीन असणारें मनुष्यानें ज्यास मदतनीस किंवा पाहारेकरी नेमला असेल तो समजून उभरून त्या गुन्हेगारास पळूं देईल तर त्यावर, — आणि जो मनुष्य शस्त्रें किंवा हत्यारें किंवा वेश पालटण्याचीं साधनें देऊन किंवा इतर रितीनें सदहू प्रकारचे गुन्हेगारास पळण्यांत मदत करील किंवा पळण्याचे यत्नास मदत करील तर गुन्हेगार खराखुरा पळाला नाहीं तथापि त्या मनुष्यावर अथवा सदहू प्रकारचे गुन्हेगारास सोडविण्या-

कोणतेही सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेंतून सोडविण्याबद्दल आणि सदहू प्रमाणे पळण्यांत मदत किंवा साहाय्य करण्याबद्दल शिक्षा.

आ पल करील किंवा तसा पल करण्यांत मदत करील तर गुन्हेगार खरोखर सोडवि-
ला नसेल तथापि तो गुन्हा त्या मनुष्यावर शाबित झाला म्हणजे तो मनुष्य दंडास पात्र
होईल किंवा पराकाष्ठा दोन वर्षे पर्यंत दोहोंपैकी कोणतेही एका प्रकारचे कैदेचे
शिक्षेस पात्र होईल किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल आणि सदर प्रकारच्या गु-
न्हेगार ज्या मनुष्याचे स्वाधीन असेल तो हयगयीने सदर प्रकारचे गुन्हेगारास पकू-
देईल त्यावर त्या गोष्टीची कायदेशीर रितीने गुन्हाची जाबिती झाली म्हणजे तो को-
र्टीचे नजरेस येईल त्या प्रमाणे दंडास पात्र होईल किंवा पराकाष्ठा तीन महिने पर्यंत कै-
देस पात्र होईल किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

अल्पवयी अपराध्याचे गुज-
वास देण्याचे त्याचे आईस किंवा
बापास पूर्वेत सामर्थ्य असेल तर
त्याचे गुज्यास देण्या विषयी
हुकूम कोर्टाने लास करावा.

६. कोणतेही अल्पवयी गुन्हेगारास या आक्ता अन्वये सन्मार्ग प्रवर्तक
शाळेत अटकेंत ठेवण्याविषयी ठराव झाला असेल तेव्हां त्या गुन्हेगाराचे गु-
ज्यासाठी दरमाहा तीन रुपये पर्यंत त्याचे आईस किंवा बापास सामर्थ्य अ-
सेल तर त्याणे दिले पाहिजेत असा हुकूम सदर प्रमाणे शिक्षेच्या ठराव करणारे
कोर्टाने वारंदांत करावा, आणि या आक्ताचे २२ कलमां अन्वये सरकारी गाहेवांत
प्रसिध्ध केलेले जाहीरनाम्यांत ज्या डारेक्टरांची किंवा म्यानेजरांची नावे असतील
त्याणी किंवा त्यांपैकी कोणी एकानें फिर्याद केली असतां खाली लिहिल्या प्रमाणे
करण्याच्या अधिकार जिल्हे जज्यास किंवा पोलीस माजिस्ट्रेटस आहे, म्हणजे त्या
गुन्हेगाराचे आईस किंवा बापास समन करण्याच्या अधिकार आणि त्या समनाची चौ-
कशी होईल तेव्हां समन केलेला मनुष्य हजर झाला असो किंवा नसो तथापि गु-
न्हेगाराचे गुज्यासाठी पैका देण्याचे सामर्थ्य समन झालेले मनुष्यास आहे किंवा
नाहीं याची चौकशी करण्याच्या अधिकार आणि सदर प्रकारच्या अल्पवयी गुन्हेगार
सदर प्रकारचे सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेत अटकेंत ठेवण्याच्या असेल तितके सर्व
मुदती पर्यंत किंवा त्या मुदतीचे कोही भाग पर्यंत योग्य वाढेल त्या प्रमाणे पराका-
ष्ठा तीन रुपये पर्यंत दरमाहा ऐवज देण्याविषयी समन केलेले मनुष्यास हुकूम क-
रण्याच्या अधिकार आहे. सदर प्रमाणे ऐवज देणे तो सदर प्रकारचे हुकुमांत फर-
माविलेले वेळी शाळेचे डारेक्टरास किंवा म्यानेजरास द्यावा, किंवा तो ऐवज देण्या-
विषयी ज्या मनुष्यास नेमला असेल त्यास द्यावा आणि त्याणे जिल्हा जज्या किंवा
पोलीस माजिस्ट्रेट फरमावील त्या प्रमाणे तो ऐवज अदा करून त्याच्या हिशोब द्यावा.

सदर प्रकारचे आईने किंवा
बापानें ऐवज द्यावयाच्या तो न
दिल्याच दल शिक्षा.

७. सदर प्रकारचे हुकूम वरून सदर प्रकारचे बापानें किंवा आईने सदर
प्रमाणे ऐवज द्यावयाच्या झाला असेल तो चौदा दिवस पर्यंत न दिला तर प्रतिवादी-
ची माळमत्ता जप्त करून वाचिऊन तो पैका वसूल करावा आणि प्रतिवादीचे जबा-
बी वस्तु किंवा इतर रितीने किंवा जप्तीचे वारंदाचे परिणामाने हकिकती वरून
असें दिसून येईल की ज्या मनुष्या वर वारंदा दिले असेल त्या जवळ पूर्वी माळ सं-
पडत नाहीं तर पराकाष्ठा शहा दिवसां पर्यंतचे कोणतेही मुदती पर्यंत प्रतिवाद्या-
स कैदेत पाठविण्याच्या अधिकार ज्या जज्याकडे किंवा माजिस्ट्रेटाकडे सदर प्रमाणे
वारंदाचे परिणामाची हकिकत लिहून आली असेल त्यास आहे. परंतु ऐवज द्या-
वयाच्या तो जप्तीच्या व प्रतिवाद्यास कैदेत पाठविण्याच्या व नेण्याच्या सर्व रवर्थ
दिला असतां त्यास कैदेतून सोडून द्यावा. रवर्थाची रकम ठरवून ती वारंदांत किंवा
तुसंगांत पाठविण्याचे हुकुमांत लिहि लेली असावी.

८. लोकांनी आपले खुबोने सगळा पैका देऊनच किंवा कांहीं पैका देऊन अल्पवयी गुन्हेगारांसाठी सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा स्थापलेली असेल तिचे डरेक्टरांनी किंवा म्यानेजरांनी अर्जी केली असता किंवा सदर प्रमाणे सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा स्थापण्याच्या दरादा असेल त्या शाळेचे पुढारी लोकांनी अर्जी केली असता सदर प्रका-
रचे सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेचे मदतीसाठी किंवा ती शाळा स्थापण्यासाठी रवालीं लिहिलेले शर्तीनिशी पैका देण्याविषयी हुकूम करण्याच्या अधिकार सुंबईचे गव-
नर इन् कोन्सिलास आहे, म्हणजे गवर्नर इन् कोन्सिल आणि सदर डरेक्टर किं-
वा म्यानेजर किंवा पुढारी यांचे दरमिमान शर्ती ठरतील त्या शर्तीप्रमाणे पैका दे-
ण्याविषयी हुकूम करण्याच्या अधिकार आहे. परंतु असे ठरविले आहे की सुंबईचे
राष्ट्रंत स्थापलेले सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेचे मदतीसाठी पैका देणे तो सन १८५८ चे
२५ वे आक्ताचे २८ वे कलमा अन्वये " सार्वजनिक कामासाठी शहर सुधारण्याचे
ऐवजांतून पैका देण्यांत येतो त्या प्रमाणे " शहर सुधारण्याचे ऐवजांतून देण्या-
च्या अधिकार आहे.

सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेचे मदतीसा-
हिकारे देण्याविषयी हुकूम करण-
्या अधिकार गवर्नर इन् कोन्स-
िलास आहे.

९. सदर प्रकारच्या कोणताही अल्पवयी गुन्हेगार सोळा वर्षांचे आतील वया-
च्या असेल त्यास कोणतेही तुरुंगांतून कोणतेही सन्मार्ग प्रवर्तक शाळेत या आक्ताअ-
न्वये पाठविण्याच्या अधिकार गवर्नर इन् कोन्सिलास आहे. परंतु असे ठरविले
आहे की सदर प्रकारचे गुन्हेगारांनी तुरुंगांत जितके मुदतीपर्यंत राहावे म्हणून शिष्टे-
च्या ठराव झाला असेल ती मुदत गुन्हेगारास सदर प्रमाणे पाठविल्यामुळे वाढून ये.

कोणतेही अल्पवयी अपराधा-
स तुरुंगांतून कोणतेही सन्मार्ग-
प्रवर्तक शाळेत या आक्ताअन्वये
पाठविण्याच्या अधिकार गवर्न-
र इन् कोन्सिलास आहे.

१०. सन १८६१ चे २५ वे आक्ताचे ४३३ पै कलम, लश्करी छावण्यांत माजिस्तेरा-
चे अधिकार जे अंमलदार चालवीत असतील त्या सर्व अंमलदारांस लागू आहे असे
समजावे.

सन १८६१ चे २५ वे आक्ताचे ४३३
पै कलम लश्करी छावण्यांत माजि-
स्तेराचे अधिकार जे अंमलदार चाल-
वीत असतील त्या सर्व अंमलदारांस
लागू करण्याविषयी.
अर्था विषयीची हुकूम.

११. मुलाच्या गुजाराच्या लविण्यास जो मनुष्य कायदा अन्वये पात्र असेल त्या म-
नुष्याच्या समावेश या आक्तातील आई किंवा बाप या शब्दांत होतो असे समजावे.

हेतूंच्या व कारणांच्या तपशील.

अल्पवयी गुन्हेगारांसाठी सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा स्थापण्याविषयीच्या व त्या शा-
ळांच्या बंदोबस्त ठेवण्या विषयीच्या आक्ता सन १८६२ चे मार्च महिन्याचे २८ वे तारि-
खेस कोन्सिलाने ठरविला त्यास, आलीजा व्हेसराय साहब बाहादूर यांनी आप-
ले अनुमत दिले नाही; आणि अनुमत न देण्याचीं कारणे साहेब मौसुफ यांनी
तारीख २५ वी जुलै सन १८६२ इसवी रोजी मिनिट केली तींत लिहिलीं आहेत.
सबब पहिले मसुद्यास हरकती होत्या त्या यांतून काढून टाकून हा मसुदा आता
कोन्सिलांत गुजाराळा आहे; परंतु पूर्वीचे मसुद्याच्या जो हेतू होता तोच सिध्दीस
जाण्यासाठी या मसुद्यांत ठराव केले आहेत.

या मसुद्याची मराठी, गुजराथी, व कानडी भाषांतरे करावी.

(सही) उड्डलियम एडवर्ड फ्रियर.

मुकाम जंजिरे सुंबई,

तारीख २९ माहे दिसेंबर सन १८६२ इसवी.

(सही) रेमंड वेस्ट,

आफिशि एडिंग अंडर सेक्रेटरी

निसबत सरकार.

आलीजा रैट आनराबल व्हेसराय साहेब बाहादुर यांची मिनिट . .

हल्लीं हा जसा मसुदा आहे तसाच तो मला मंजूर करतां येत नाही त्याचीं कारणें वितरील.

१ लें. सन्मार्गप्रवर्तक शाळांतून कोणी मनुष्य पळाला असतां त्यास किंवा सन्मार्गप्रवर्तक शाळांतून गुन्हेगारास जो मनुष्य पळवील त्यास किंवा आपले स्वाधीन गुन्हेगार असतील त्यांस सन्मार्गप्रवर्तक शाळांतून जो मनुष्य पळूं देईल त्यास, या मसुद्यांत जी शिक्षा ठरविली आहे ती शिक्षा, तसेच गुन्हे सामान्य तुरुंगांत करणारे मनुष्यास होते त्या शिक्षेहून भारी आहे.

२ रें. सन्मार्गप्रवर्तकशाळा कांहीं तुरुंग नाहीं म्हणून वर सांगितलेले विरोधासुद्धें अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायद्यांतील ठरावांस बाध येत नाहीं ही एक तक्रार आहे खरी, परंतु हलके गुन्हाबद्दल भारी शिक्षा करणे हें अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायद्याचे धोरणास विरुद्ध आहे आणि हिंदुस्थानचा अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचा कायदा तयार करण्याचे काम मुळीं ज्या “ला कमिशनरांनीं” पतकरिलें होतें त्यांचे पत्रांतले खाली लिहिलेले उताऱ्यांतील अभिप्रायासही विरुद्ध आहे आणि अलीकडे स्टेट सेक्रेटरी साहेबांकडून पत्र आलें त्यांत त्या उताऱ्यांतील अभिप्रायाकडे गवरनर जनरल इन् कोन्सिल याणीं विशेषें करून लक्ष द्यावें असें लिहिलें आहे.

“सदह् कायदा चालू केला तर हिंदुस्थानांतील कायदे करणारे सभेस वेळोवेळीं शिक्षा करण्याविषयींचे जे कायदे करणे अवश्य वाटेल ते सदह् कायद्यांत दाखल करतां येत अशा रितीनें त्यांनी तयार करावें हें फार अवश्य आहे, असें आम्हास वाटतें. नवीन कायद्याची भाषा सदह् कायद्याचे भाषेप्रमाणें असावी. सदह् कायद्यांत जो शब्द ज्या अर्थी लिहिला असेल त्याच अर्थी तो शब्द नवीन कायद्यांत लिहावा, दुसरे अर्थी लिहूं नये. नवीन कायदा सदह् कायद्याचे ज्या भागांत दाखल करणे असेल तो भाग त्यांत दर्शवावा. नवीन कायद्यावरून सदह् कायद्यांतील कोणताही ठराव रद्द किंवा कंपेश होत असेल तर तो ठराव दर्शवावा. सारांश नवीन कायदा ज्या तारिखेस ठरेल त्या तारिखे पासून तो सदह् कायद्याचा भागच आहे असा असावा. व मूळचे कायद्यांत नवीन कायद्या सारिखें जर कलम असतें तर त्यावरून मूळचे कायद्यांतील इतर सर्व ठरावांशीं जसा संबंध असता तसा संबंध राही असा तो नवीन कायदा असावा. सदह् कायद्याची दुसरी आदृति होईल तींत नवीन कायदे जागचे जागीं दाखल करून ठापावे.”

३ रें— इंडिया सरकारचे होम डिपार्टमेंटांतील सेक्रेटरी साहेबांनीं सदह् गोष्टी विषयीं लिहून पाठविल्या वरून मुंबई सरकारचे सेक्रेटरी साहेब यांणीं लिहिलें कीं, “सन्मार्गप्रवर्तक शाळांतून कोणी मनुष्य पळाला असतां त्यास किंवा सन्मार्गप्रवर्तक शाळांतून गुन्हेगारास जो मनुष्य पळवील त्यास किंवा आपले स्वाधीन गुन्हेगार असतील त्यांस सन्मार्गप्रवर्तक शाळांतून जो मनुष्य पळूं देईल त्यास या मसुद्यांत जी शिक्षा ठरविली आहे ती शिक्षा तसेच गुन्हे सामान्य तुरुंगांत करणारे मनुष्यास अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायदा वरून व्हावयाची त्या शिक्षेहून भारी आहे म्हणून मजकूर लिहिला त्या मजकुराचा विशेषें करून विचार मसुदा ठरते वेळीं झाला नाही.” आणि मुंबई सरकारचे सेक्रेटरी यांणीं आणखी लिहिलें

की. " मुंबईचे कौन्सिलाने अपराध्यांस शिक्षा करण्या विषयीचे कायद्याप्र-
 "माणें हा मसुदा न करितां बादशाही आक्टांतील ठरावा प्रमाणें होईल
 "तितका केला आहे. यास्तव हा मसुदा नामंजूर करण्याची कांहीं सब-
 "बब गवरनर साहेबांचे नजरेस येत नाही."

ऐशियास वर लिहिलेले अभिप्रायास किंवा अपराध्यांस शिक्षा
 करण्या विषयीचे कायद्यांतील ठरावांस किंवा एक वाक्य तेस बाध न
 येतां सदहू ह्मणणें मंजूर करितांना आलें तथापि तें ह्मणणें हल्लींचे प्रसं-
 गास लागू आहे असें ह्मणतां येत नाही. कारण मुंबईचे कौन्सिलाने अत्य-
 वची गुन्हेगारांसाठीं सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा स्थापण्या विषयी व त्या शा-
 लांचा बंदोबस्त ठेवण्या विषयी आक्टाच्या मसुदा ठरविला आहे त्यांत जे
 शिक्षेचे प्रकार लिहिले आहेत ते सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा स्थापण्या विषयीं
 व त्या शाळांच्या बंदोबस्त ठेवण्या विषयीं बादशाही पार्लमेंट सभेचे आक्ट
 आहेत त्यां प्रमाणें केवळ आहेत असें नाही. " पार्क हर्स्ट प्रिझन् " या नांवा-
 च्या कैदखाना स्थापण्या विषयीं आक्ट आहे त्यांतील शिक्षेचे प्रकार प्रमा-
 णें बहुत करून आहेत. आणि तो कैदखाना व सन्मार्ग प्रवर्तक शाळा.
 यांत फारच अंतर आहे.

(सही) एल्जिन् व फिंकाडिन्,
 व्हेसराय गवरनर जनरल.

तारीख २५ वी माहे जुलई सन १८६२.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,
 Oriental Translator to Government.

Schools for Juvenile Offenders.

નહાની ઉમરના ગુનેગારોને સારૂ સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળા
સ્થાપવા બાબત તથા તે શાળાનો બંદોબસ્ત
રાખવા બાબતના આક્ટનો મસુદો.

ઉદ્દેશ.

નહાની ઉમરના ગુનેગારોને અટકાવી રાખવા સારૂ તથા તેઓને શિ-
ક્ષા આપવા સારૂ તથા તેઓના સુધારા સારૂ તથા ગુનાન હી થવા સારૂ ને
શિક્ષણ અને અનુશાસન સારા સાધક દેખાય તે શિક્ષણ અને અનુશા-
સન તેઓને મળવા સારૂ ફોનદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાય-
દામાં કહેલા પ્રકારની સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળા સ્થાપવા બાબત તથા તેનો
બંદોબસ્ત રાખવા બાબત નિયમ કરવા યોગ્ય છે વાસ્તે, અને મુખર્જી
પ્રેસિડેન્સીમાંની ફરકોઈ ફોનદારી કોર્ટ ને નહાની ઉમરના ગુનેગારોની
ઉપર શિક્ષા કરાવે તેઓને સદ્દુ પ્રકારની સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાં
અટકાવી રાખવા બાબત નિયમ કરાવવા યોગ્ય છે એવું નનરમાં આ-
વું છે વાસ્તે, હેઠળ બિધાયમાણો કરાવ્યું છે. —

ફરકોઈ બિધાયમાણના
પ્રકારો અથવા પ્રાંતને નરો
અરજી કરે એટલે તે નિશાળ
ની સ્થિતિ બાબત તથા કાય-
દા બાબત ચોકસી કરીને
રિપોર્ટ કરવાનું તુરંગના ઉ-
ત્તરે કરવું તથા ઉરે કરવા-
રૂ પશ્ચિમ ઈન્ડિયન ને ફર-
માવાને ગવરનર ઈન્ડિયન
સિલ મુખત્યાર છે.

૧. ને નિશાળમાં કંઈ ધંધો શિખવવાનો બંદોબસ્ત કયો હોય
અને છોકરાઓ ને વિદ્યાભ્યાસ કરાવતા હોય તથા ત્યાં રાખીને તેઓ
ને અંતર અપનાવે તે નિશાળના ઉરે કરો અથવા પ્રાંતને નરો
(એટલે બંદોબસ્ત રાખનારા) અરજી કરે તો તે નિશાળની સ્થિતિ
બાબત તથા કાયદા બાબત ચોકસી કરીને રિપોર્ટ કરવાનું તુરંગના
ઉત્તરે કરવું તથા ઉરે કરવા રૂ પશ્ચિમ ઈન્ડિયન ને ફરમાવાને મું-
બઈના ગવરનર ઈન્ડિયન સિલ મુખત્યાર છે. અને સદ્દુ પ્રકારની નિશા-
ળ ને મનજબથી કાફા હોય તે મનજબ પાર પુવા સારૂ તે સારી
ઉપયોગી છે. એવી ગવરનર ઈન્ડિયન સિલની ને નિશાળ બાબત બા-
બતથી તે નિશાળ આ આક્ટના ઠરાવ પ્રમાણે સન્માર્ગ પ્રવર્તક શા-
ળા છે એવું ઠરાવું; અને તે પ્રમાણે સરકારના સેક્રેટરી ઓમાંથી એક
સેક્રેટરીની સહીનો તે નિશાળના ઉરે કરોને અથવા પ્રાંતને નરો ને
બિલો આપવો અને એવું ઠરાવ્યું છે કે તે સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળાને એ
પ્રમાણે બિલો મળ્યો હોય તે શાળા રખતે રખતે નઈને તપાસવાનો
અધિકાર તુરંગના ઉત્તરે કરવું નનરલને અથવા ઉરે કરવા રૂ પશ્ચિમ
ઈન્ડિયન કરીને છે; અને આ બે બાબતો એક નળ અથવા બે બાબતો
નહર કરે તે ઉપરથી સદ્દુ પ્રકારનો બિલો પાછો લેવાનું ગવરનર
ઈન્ડિયન સિલને યોગ્ય નળાય તો તે બિલો પાછો લેવાની વાત સર-
કારના સેક્રેટરી ઓમાંથી એક નળો તે નિશાળના ઉરે કરોને અથ-
વા પ્રાંતને નરો ને બિલો નળવવી એટલે તે નિશાળ આ આક્ટમાં
કહેલા પ્રકારની સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળાની એવું તાબડુ તો બ-
રાવશે.

૨. હરકોઈ સન્માર્ગી પ્રવર્તક શાળાને ગવરનર ઈન્ડોન્સિલ આગ્રા પ્રમાણે ન્હેરો દાખલો આપે ત્યારે તે શાળાનાં ડુરેક્ટરોના અથવા મ્યાનેનરોનાં નામ લખીને તે બાબત એક ન્હેરનામું એક ક્યાલેંટર મહિનાની અંદર મુંજર્નાસર કટરીગ્યાઝેરમાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવું. અને સદરહૂ પ્રકારનાં ને ન્હાની ઉમરના ગુન્હેગાર ઉપર નાનું અથવા માનિસ્ટ્રેટ ગુન્હે દરાવ્યો હોય તે ગુન્હેગારને આ આદરનાં દરાવ પ્રમાણે સદરહૂ પ્રકારની સન્માર્ગી પ્રવર્તક શાળામાં નાનું અથવા માનિસ્ટ્રેટ મોકલવો ન્હેઈયે તે સાડ તે નિશાળ-ને દાખલો મળવો ન્હેઈયે તે પ્રમાણે દાખલો મળ્યો છે એવાતનો પુરાવો સદરહૂ પ્રમાણે ન્હેરનામું છપાઈને પ્રસિદ્ધ થયું એટલે તે ઉપરયા થાય છે; અને હરકોઈ સન્માર્ગી પ્રવર્તક શાળાને આપેલો દાખલો ગવરનર ઈન્ડોન્સિલ પાછો લે ત્યારે પાછો લેવાનું ન્હેરનામું એક ક્યાલેંટર મહિનામાં સદરહૂ ગ્યાઝેરમાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવું.

ન્હેરનામું મુંજર્નાસર કટરીગ્યાઝેરમાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરવું.

૩. આ આદર દરમ્યાન હરકોઈ વખતે સોળ વરસની અંદરની ઉમરનાં મોણસ ઉપર કાયદા પ્રમાણે સબ કરવાલાયક ગુન્હે પોલીસ માનિસ્ટ્રેટની આગળ અથવા મુંજર્ પ્રેસિડેન્સિના તાબામાં હીની હરકોઈ કોર્ટ દારી કોર્ટની આગળ સાબિત થાય ત્યારે તે ગુન્હેગારના ગુન્હા બાબત તે વખતે શિશાનો ને દરાવ થાય તે સિવાય વળી ફેટલ અભ્યા પ્રમાણે ફુકમ કરવાને અધિકાર કોર્ટની અથવા નાનની અથવા પોલીસ માનિસ્ટ્રેટની આગળ ગુન્હે સાબિત થયો હોય અથવાને કોર્ટ અથવા નાનું અથવા પોલીસ માનિસ્ટ્રેટ ગુન્હે સાબિત કવ્યો હોય તે કોર્ટને અથવા નાનું ને અથવા પોલીસ માનિસ્ટ્રેટ ને છે, એટલે દરાવેલી સબ તે ગુન્હેગાર લોગવે ત્યારપછી સદરહૂ પ્રકારની સન્માર્ગી પ્રવર્તક શાળાઓમાં તેને નિશાળના ડુરેક્ટરો અથવા મ્યાનેનરો તે ગુન્હેગારને નિશાળમાં લેવાને રાજી હોય તે નિશાળનું નામ ફુકમમાં લખીને તે નિશાળમાં તેને મોકલવાનો અને જે વરસથી ઓછી નહીં અને પાંચ વરસથી વધતી નહીં એવી કોઈ મુદત સુધી તેને ત્યાં રાખવાનો ફુકમ કરવાનો અધિકાર છે પછી સદરહૂ પ્રકારનો ગુન્હેગાર તે ફુકમ પ્રમાણે અટકાવમાં રહેવાને લાયક થશે પણ એવું દરાવ્યું છે કે ગુન્હેગાર પોતાના ગુન્હા બાબતની સબ લોગવે ત્યાર પછી તેને સદરહૂ પ્રમાણે નિશાળમાં મોકલીને ત્યાં રાખી રાખવાનો ફુકમ કરવો હોય તે સબ નેદાન વજ દાહાગાની કેદની નહીં હોય તો તે ગુન્હેગારને સદરહૂ પ્રમાણે નિશાળમાં મોકલીને ત્યાં રાખી રાખવાનો ફુકમ કરવો નહીં. વળી એવું દરાવ્યું છે કે સદરહૂ પ્રમાણે ગુન્હેગારને કેદમાં રાખવો તેખને ત્યાં સુધી તેને દીવાની તુરંગમાં રાખવો; અથવા અધોર અપરણ કરનારા ગુન્હેગારોથી નુહો રાખવાનું પોતાની નતરમાં આવે તો તેવો ફુકમ કરવાનો અધિકાર કોર્ટને અથવા નાનું ને અથવા પોલીસ માનિસ્ટ્રેટ ને છે. વળી એવું દરાવ્યું છે કે સદરહૂ પ્રકારના હરકોઈ ગુન્હેગારને સદરહૂ પ્રકારની કોઈ નિશાળમાંથી છોડી મુકવાનો ગમે તે વખતે ફુકમ કરવાનો અધિકાર ગવરનર ઈન્ડોન્સિલને છે.

સોળ વરસની અંદરની ઉમરનાં મોણસ ઉપર કાયદા પ્રમાણે સબ કરવાલાયક ગુન્હે સાબિત થયો હોય તેને સન્માર્ગી પ્રવર્તક શાળામાં મોકલવાને કોર્ટ અથવા નાનું અથવા પોલીસ માનિસ્ટ્રેટ મુંજર્ ત્યાર છે.

અટકાવી રાખવાની નગર
થી અથવા સંતાનને નતાં અ-
થવા સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળા-
ની નગરોથી નાફાસી નથી અથ-
વા સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાં
જોડાઈને જોડાઈને જોડાઈને
નવા ચોરે જાતને સન્માર્ગ

૪. ને ગુનેગારને સદ્દુષ્ટ પ્રકારની ફરકોઈ સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાં
અટકાવી રાખવાનો હુકમ થયો હોય તે ગુનેગાર સદ્દુષ્ટ પ્રકારના અટકાવ-
ની મુદતમાં ફરકોઈ વખતે પોતાના અટકાવની નગરોથી નાફાસી નથી અથ-
વા સદ્દુષ્ટ પ્રકારના અટકાવની નગરોથી લઈને તો નાફાસી નથી અથવા નિ-
શાળની નગરોથી નાફાસી નથી તો નાફાસી વખતે તેને તેરલી મુદત
સુધી અટકાવમાં રહેવાનું જાડી હોય તેરલી મુદત સિવાય ઘણાંમાં ઘણાં
જોડાઈને જોડાઈને સુધી અટકાવી રાખવાની તેને શસ્ત્રોથી અને ગુનેગારને અ-
ટકાવી રાખવાની મુદત સદ્દુષ્ટ પ્રમાણે વધારી હોય તેની ઉપર જીલ્લા વાર ના-
ફાસી નવાની પાછી સાબિતી થશે તો તે ઘણાંમાં ઘણાં વધાર સુધી
જેમાંથી ફરકોઈ પ્રકારની કેદની સન્માર્ગે લાયક થશે અને સદ્દુષ્ટ પ્રકારની
સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાં ગુનેગારને અટકાવી રાખવાનો હુકમ થયો હોય
તે ગુનેગાર અટકાવની મુદતમાં ફરકોઈ વખતે પોતાના અટકાવની નગરો-
થી નાફાસી નવાનો યત્ન કરશે અથવા નાફાસી નવાના ઈરાદાથી પોતા-
ની ઓરડી કોડીને જોડાઈ નિકળશે અથવા ઓરડીમાં જાડું પાણી અને
તે વાત તેની ઉપર સાબિત થશે તો સદ્દુષ્ટ પ્રકારનો ગુનેગાર વખતે તેને
સન્માર્ગે લાયક હોય તે સિવાય ઘણાંમાં ઘણાં જીલ્લા વાર ક્યાલેંડર મફ-
ના સુધી તેને કેદની સન્માર્ગે થશે.

ફરકોઈ સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળા
માંથી જોડાઈને જોડાઈને
સદ્દુષ્ટ પ્રમાણે નાફાસી નવામાં
તે અથવા સદ્દુષ્ટ પ્રકારના અટકાવ

૫. કોઈ ગુનેગારને સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાં અટકાવી રાખવાનો
હુકમ થયો હોય તેને સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાં લઈને તો વખતે અથવા
તે માંણસના અથવા માંણસોના તાબામાં તેને સદ્દુષ્ટ પ્રમાણે અટકા-
વી રાખ્યો હોય તે માંણસના અથવા માંણસોના તાબામાં હોય ત્યારે તેને
તે માંણસ જોડાઈને તથા સદ્દુષ્ટ પ્રમાણે જોડાઈને તાબામાં મદતક-
રશે તેની ઉપર તે ગુનેગાર સાબિત થશે એટલે તે ઘણાંમાં ઘણાં એક
વરસ સુધી સકલ મનુષી સાથે કેદની સન્માર્ગે લાયક થશે, અને તે માંણ-
સને સ્વાધીન સદ્દુષ્ટ પ્રકારનો કોઈ ગુનેગાર હોય તે માંણસ અથવા સદ્દુષ્ટ
પ્રમાણે માંણસને સ્વાધીન ગુનેગાર હોય તે માંણસે તેને મદતગાર અ-
થવા પોતે હોરે ગીર નેમ્યો હોય તે માંણસ નાણીને ઈને તે ગુનેગારને ના-
ફાસી નવા દેશે તો તેની ઉપર અને તે માંણસ શસ્ત્રો અથવા હાથિયારો અ-
થવા વેપા જાલવાના સાધનો આપીને અથવા જીલ્લા રીતે સદ્દુષ્ટ પ્રકારના
ગુનેગારને નાફાસીમાં મદત કરશે અથવા નાફાસીમાં યત્નમાં મદત
કરશે અને ગુનેગાર બેરે બર નાફાસી ગયો નહીં હોય તો પણ તે માંણસ
પર અથવા સદ્દુષ્ટ પ્રકારના ગુનેગારને જોડાઈને તાબામાં યત્ન કરશે અથવા
તેથી યત્ન કરવામાં મદત કરશે અને ગુનેગારને બેરે બર જોડાઈને નહીં
હોય તો પણ તે ગુનેગાર તે માંણસ ઉપર સાબિત થશે એટલે તે માંણસ ઇને
લાયક થશે, અને ઘણાંમાં ઘણાં વેરસ સુધી જેમાંથી ફરકોઈ પ્ર-
કારની કેદને લાયક થશે અથવા એ જોડાઈને લાયક થશે અને સદ્દુષ્ટ
પ્રકારનો ગુનેગાર તે માંણસને સ્વાધીન હોય તે માંણસ ગરજલતથી તે
ગુનેગારને નાફાસી નવા દેશે અને તેની ઉપર તે વાત કાપદાસરી તે
સાબિત થશે એટલે તે માંણસ કોઈની નબરમાં આવશે તે પ્રમાણે

છુંને જાય કથરો. અથવા ઘણાંમાં ઘણાં ટ્રણા મહિના સુધી કેદને જાય કથરો. અથવા આ બે બે સત્તને જાય કથરો.

૬. કોઈ નહાની ઉમરના ગુનેગારને આ આફ્રમણે સન્માર્ગિ પ્રવર્તી કરાજામાં અટકાવી રાખવાનો ઠરાવ થયો હોય ત્યારે તેની મા અથવા બાપ સમર્થ હોય તો તેણે તેના ગુનરા સાફ દર મહિને ટ્રણા ટ્રપિયા સુધી આપવાને ઈએ એવો હુકમ સદરહૂ પ્રમાણે શિયાનો ઠરાવ કરનારી કેઈ વારંટમાં કરવો, અને આ આફ્રની રૂબ રૂબ પ્રમાણે સરકારી ગણેરમાં છપાવીને પ્રસિદ્ધ કરેલા નેહરનામાં નેહરે કરોનાં અથવા મ્યાનેન-રોનાં નામો હોય તેઓએ અથવા તેમાંથી કોઈ એક જણ ફરિયાદ કરે તો ફેઝળા બ્યા પ્રમાણે કરવાનો અધિકાર નિહાન નુને અથવા પોલીસ માનિસ્ટ્રેટને છે એટલે, તે ગુનેગારની માને અથવા બાપને સમન કરવાનો અધિકાર, અને તે સમનની ચોકસી થાય ત્યારે ને માંણસને સમન કયો હોય તે માંણસ હાનર થયો હોય કે નહીં હોય તો પણ ગુનેગારના ગુનરા સાફ પૈસા આપવાનું સામર્થ્ય તે સમન વાળાં માંણસને છે કે નહીં તેની ચોકસી કરવાનો, અને તે નહાની ઉમરના ગુનેગારને સદરહૂ પ્રમાણે સન્માર્ગિ પ્રવર્તક રાજામાં નેટલી મુદત સુધી અટકાવી રાખવો હોય તેટલી સઘળી મુદત સુધી અથવા તે મુદતનાં કેઈ ભાગ સુધી યોગ્ય નણાય તે પ્રમાણે ઘણાંમાં ઘણા ટ્રણા ટ્રપિયા સુધી દર મહિને અથવા આપવાનો સમન વાળાં માંણસને હુકમ કરવાનો નિહાન નુને અથવા પોલીસ માનિસ્ટ્રેટને છે. અથવા એ સદરહૂ અથવા સદરહૂ હુકમમાં કરમાવેલી વખતે નિશાળના ટ્રે કરને અથવા મ્યાનેનરને આપવો, અથવા તે અથવા લેવા સાફ ને માંણસને ઠરાવ્યો હોય તેને આપવો, અને તેને નિહાન નુને અથવા પોલીસ માનિસ્ટ્રેટ દ્વારા તે પ્રમાણે તે અથવા તરીને તેણે તેનો ફિસાજ આપવો.

કોઈ નહાની ઉમરના ગુનેગારને આ આફ્રમણે સન્માર્ગિ પ્રવર્તી કરાજામાં અટકાવી રાખવાનો ઠરાવ થયો હોય તો તેણે તેના ગુનરા સાફ દર મહિને ટ્રણા ટ્રપિયા સુધી આપવાનો ઠરાવ કરનારી કેઈ વારંટમાં કરવો.

૭. સદરહૂ પ્રકારના હુકમ ઉપરથી સદરહૂ પ્રકારનો બાપ અથવા મા સદરહૂ પ્રમાણે અથવા આપવાની મુદત થઈ હોય તે ચોટા હુકમ સુધી નહીં આપે તો પ્રતિવાદીની માલમત્તા નાસ કરીને લેવાને તે અથવા લકરવો અને પ્રતિવાદીની બુબાની ઉપરથી અથવા ખીનુ રીતે અથવા નસીનાં વારંટના પરિણામની હુકી કત ઉપરથી એવું દેખાય કે ને માંણસ ઉપર વારંટ આપ્યું છે તેની પાસે અથવા લકરવો તેટલી માલમત્તા નથી તો ઘણાંમાં ઘણા દશીલસની અંદર ગમે તે મુદત લગી પ્રતિવાદીને કેદમાં મોકલવાનો અધિકાર ને નુનની અથવા માનિસ્ટ્રેટની પાસે સદરહૂ પ્રમાણે વારંટના પરિણામની હુકી કત લખાઈ આવે તેને છે પણ અથવા આપવો હોય તે તથા નસીનો અને પ્રતિવાદીને કેદમાં મોકલવાનો તથા લઈનવાનો સઘળો ખરચ આપે તો તેને કેદમાંથી છોડી મુકવો. ખરચના ફરિયાની રકમ ઠરાવીને વારંટમાં અથવા તુરંગમાં મોકલવાના હુકમમાં લખવી.

માને અથવા આપવો અથવા આપવો ને તેને નહીં આપવો તે બાબત સત્ત.

૮. જો કોએ પોતાની ખુશીથી સઘળું નાણું આપીને અથવા કેઈક

સન્માર્ગિ પ્રવર્તક રાજાની મા-ત સાફ નાણું આપવાનો ફર-

મકરવાને ગવરનર ઈન્દો-
ન્સિલે મુખત્યાર છે.

નાણું આપીને ન્હાની ઈમરના ગુન્હેગારોને સાફ સન્માર્ગ મિલતક રાણા સ્થાપે-
જી હોય તેનારે ફરો અથવા માનેનરો અથવા સદ્ધર્મમાણે સન્માર્ગ મિલ-
તક રાણા સ્થાપવાનો ઈરાદો હોય તે નિરાળાના આગેવાન જોડો અરુ
કરે તો સદ્ધર્મકારની સન્માર્ગ મિલતક રાણાની મદત સાંકડું અથવા તે
રાણા સ્થાપવા સાફ હેઠલ લખેલી સરતોથી નાણું આપવાનો હુકમ
કરવાને મુંબઈના ગવરનર ઈન્દોન્સિલ મુખત્યાર છે એટલે, ગવરનર ઈન્દો
ન્સિલ અને સદ્ધર્મકાર અથવા માનેનર અથવા આગેવાન એચોની
દરમીયાન ને સરતો કરશે તે શરતો પ્રમાણે નાણું આપવાનો હુકમ કર-
વાને મુખત્યાર છે. પણ એવું ઠરાવું છે કે મુંબઈ હાપુમાં સ્થાપેલી સન્માર્ગ
મિલતક રાણાની મદત સાફ નાણું આપવું હોય તો તે સન ૧૮૫૮ના
રૂપ માં આક્ટની રૂટ મી કુલમ પ્રમાણે “સાર્વજનિક કામો સાફ રોડેરુસુ-
ધારવાના લંડોલમાંથી નાણું આપવામાં આવે છે તે પ્રમાણે” રીફર સુધા-
સ્વાના લંડોલમાંથી આપવાને મુખત્યાર છે.

ફરકોઈ ન્હાની ઈમરના
ગુન્હેગારને તુરંગમાંથી
ફરકોઈ સન્માર્ગ મિલતક
રાણામાં આ આક્ટ પ્રમા-
ણે મોકલવાને ગવરનર
ઈન્દોન્સિલ મુખત્યાર છે.

૮. સદ્ધર્મકારનો કોઈ ન્હાની ઈમરનો ગુન્હેગાર સ્વીજ વરસની અંદર-
ની ઈમરનો હોય તેને ફરકોઈ તુરંગમાંથી સન્માર્ગ મિલતક રાણામાં આ
આક્ટ પ્રમાણે મોકલવાને, ગવરનર ઈન્દોન્સિલ મુખત્યાર એમણાં એવું
ઠરાવું છે કે સદ્ધર્મકારના ગુન્હેગારને નેટલી મુદત સુધી તુરંગમાં રા-
ખવા બાબત શિશ્નાનો ઠરાવ થયો હોય તે મુદત ગુન્હેગારને સદ્ધર્મ
પ્રમાણે મોકલ્યાંના સજાબંધી વધશે નહીં.

સન ૧૮૬૧ના રૂપ માં આ
ક્ટની રૂટ મી કુલમ લઈક-
રી આવળીમાં ને અંમલ-
દારો માનિસ્ટ્રેટનો અધિ-
કાર લાવતા હોય તે સજા અંમ-
લદારોને લાગુ કરવા બાબત
અર્થ બાબતની રકમ.

૧૦. સન ૧૮૬૧ના રૂપ માં આક્ટની રૂટ મી કુલમ, લઈકરી આવળીમાં
ને અંમલદારો માનિસ્ટ્રેટનો અધિકાર ચલાવતા હોય તે સજાના અંમ-
લદારોને લાગુ છે એવું સમનવું.

૧૧. આ આક્ટમાં “મા અથવા બાપ” આ શબ્દો લખ્યા છે તે જોમાં,
છંડરાંનો ગુન્હો ચલાવવાને જે માં આસ કાયદા પ્રમાણે લાયક ફરો તેમાં
આસનો સમાવ થાય છે એવું સમનવું.

કારણની તથા સંજોગની વિગત-

ન્હાની ઈમરના ગુન્હેગારો ને સાફ સન્માર્ગ મિલતક રાણા સ્થાપવા બાબત તથા
તે રાણાનો જંદો બસત રાજવા બાબત નો આક્ટ સન ૧૮૬૨ના માર્ચ મહિનાની રૂટ મી
તારીખે ફોર્સિલે ઠરાવ્યો તે અલીન્ટ જે સરાય સાહેબ બાહાદુરે મંજૂર કર્યો નહીં;
અને ના મંજૂર કરવાના કારણો સાહેબ મોસુફે તારીખ રૂપ મી મહેબુબે સન ૧૮૬૨
ઈસવી ને રોને મિનિટ કરી તેમાં લખ્યાં છે- મારે પેહલા મસુદાને ફરકતો હતી તે તેમાં
થી ફાહાડી નાખીને આ મસુદો હમણાં ફોર્સિલમાં ગુન્હો છે; પણ પેહલા મસુદા-
ની ને મતલબ હતી તે પાર પડવા સાફ આ મસુદામાં ઠરાવ કર્યો છે-

અમુકસુદાનો મરાઠી, ગુજરાતી, અને દ્રાવિડી તરજુમો કરવો.

(સહી) વિલિયમ એડર્ડ નિયર.

મુકામનંબરે મુંબઈ

તારીખ શુક્રવાર માઈ ૬ સેપ્ટેમ્બર નેવટ દુર ઈસવી.

(સહી) નેમંડ વેસ,

અધિશિષ્ટેઈંગ અગસ્ટે-
ટારીનીન સરકાર

જાણીન્નરેટ અજાનરજાલ કેસરાય સાહેબ બાહાદુરની મિનિર.

હમણાંનેયો અમુકસુદો છે તેવો બહારથી મંનુરથઈ શકતો નથી તેનાં કારણોની વિગત.

૧. હું સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાંથી કોઈ માંણસ નાહારી બચ તેની ઉપર, અથવા સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાંથી ગુનેગારને માંણસને નસાડી મુકે તેની ઉપર, અથવા પોતાને સ્વાધીન ગુનેગારો હોય તેઓને સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાંથી બે માંણસ નાહારી સવાઈદે તેની ઉપર, અમુકસુદામાં ને શિક્ષા ઠરાવી છે તે શિક્ષા, તેવાં ગુનેગારોનાં તુરંગમાં કરનારાં માંણસોને થાય છે તે શિક્ષા કરતાં સજાત છે.

૨. સન્માર્ગ પ્રવર્તક શાળામાંથી તુરંગાનથી એ રીતે ઉપર ફહેલા વિરોધના સર્જાથી હિંદુ સ્થાનના ફોબહારી કાયદાના ઠરાવને બાધ અવાતો નથી એ એકતકરાર છે જરી. પાણીના ગુનેગારોના સજા કરવી એ હિંદુ સ્થાનના ફોબહારી કાયદા વિરુદ્ધ છે અને હિંદુ સ્થાનના ફોબહારી કાયદો તૈયાર કરવાનું કામ પહેલવેહેલો બેલા કમિશનરોએ માથે લીધું હતું તેઓના પત્રના ફેરવા લખેલા ઈતે બાજની મતલબથી પણા વિરુદ્ધ છે અને હાલમાં થોડા દાહાડા ઉપર સ્ટેટ સેક્રેટરી સાહેબ બાહાદુરનું પત્ર અણ્યું તે માંતે પત્રના ઈતે બાજની મતલબ ઉપર ગાયરનર નંબર ૮૮૧ નું ફોર્મિસે વિશેષ કરીને ધ્યાન પોહો આપ્યું એવું લખ્યું છે.

“સદ્દુકાયદો માલુમીયો તો હિંદુ સ્થાનની કાયદા કરનારી સત્તાની નંબરમાં શિક્ષા કરવા બાજતના ને કાયદા કરવાનું બજતે વજતે આવે તે કાયદા સદ્દુકાયદા. માં હાજલ થઈ શકે તે રીતે તેઓએ તૈયાર કરવા એવાંત ઘણી બરિની છે એવું કમા. “રી નંબરમાં આવે છે નવા કાયદાની ત્રાષા સદ્દુકાયદાની ત્રાષાના બેવીને ઈએ સદ્દુકાયદામાં ને શબ્દ ને અર્થને વાસ્તે લખ્યો હોય તે ન અર્થને વાસ્તે તે શબ્દ નવા કાયદામાં લખ્યો બીજા અર્થને વાસ્તે લખ્યો નહીં. નવો કાયદો સદ્દુકાયદાના ત્રાષામાં હાજ. “લ કરવો હોય તે ત્રાગ તેમાં બતાવવો. નવા કાયદા ઉપરથી સદ્દુકાયદાનો કોઈ ઠરાવ. “રદ થતો હોય અથવા તેમાં કંઈ ફેરફાર થતો હોય તે તે ઠરાવ બતાવવો. સારાંશ નવો કાયદો ને તારિખે ડરે તે તારિખેથી તે સદ્દુકાયદાનો ત્રાગ ને એ રીતે કરવો. અને અસ. “લ કાયદામાં નવા કાયદાના બેવી ફલમ હોત તો તે ઉપરથી અસલ કાયદાના બીજા સ.

“ઘણાઠરાવસાથે સંબંધ રહેતે તેવો સંબંધ રહે એવીતે તે નવો કાચદો કુરચો-સદહી-
 “કાચદાની બીજા કાચુતિથાય તેમાં નવા કાચદાનેને દેડાંણો હોજત હરવાની ઠીકેર હો-
 “ચ તેતે દેડાંણો હોજત કુરીને છોપવા

૩. નું-ઈડિયાસરકારનાં હોમ ડિપાર્ટમેન્ટના સેક્રેટરી સદેહે સદહી ચાલુજાજત તબેલી
 મોડલ્યબિપરથી મુંબઈસરકારના સેક્રેટરી સદેહે લેખ્યું કે, “સન્માર્ગ પ્રવર્તકુશાળા-
 માંથી કોઈ માંગણના હાસી નય તેની ઉપર રૂઝથિયા સન્માર્ગ પ્રવર્તકુશાળામાંથી
 ગુન્હેગારોને ને માંગણના સાડી મુકે તેની ઉપર રૂઝથિયા પોતાને સ્વાધીન ગુન્હેગારો
 હોય તેઓને સન્માર્ગ પ્રવર્તકુશાળામાંથી ને માંગણના હાસવા દેરો તેની ઉપર રૂઝા
 “મસુદામાં ને શિક્ષા ઠરાવી છે તે શિક્ષા તેવા ગુન્હેગારોના માન્ય તુરંગમાં કરનારાં માંગણને
 “હિંદુસ્થાનના ફોનહારી કાચદા પ્રમાણે થાય તે શિક્ષા ફતાં સફત છે એવીતે તબેલી મો-
 “કલ્યુ તે મનકુરનો વિશેષે કુરીને ચિયાર મસુદો ઠરાવી વજૂતે થયો નથી” અને મુંબ-
 ઈસરકારના સેક્રેટરી એવળી એચું તબેલી છે કે, “મુંબઈની ફોંસિલે હિંદુસ્થાનના
 “ફોનહારી કાચદા પ્રમાણે ગ્રા મસુદો કુચો નથી પણ નેમ અને તેમ બાદશાહી ગ્રા-
 “કુરના ઠરાવ પ્રમાણે કુચો છે-વાસે ગ્રા મસુદો નામંતુર કરવાનો કુંઈ સબબ ગચર
 “નરસાહેબની નનરમાં ગ્રાવતો નથી”

વાસે ઉપર તબેલી મતલબ ને રૂઝથિયા હિંદુસ્થાનના ફોનહારી કાચદાના
 ઠરાવને તયા તેના બેચીત્તાપાને બાંધ ગ્રાબ્યા વગર ઉપર ફહેલી ચાત મંતુર કર-
 વાનાં ગ્રાવતો પણ તે ચાત હાલના પ્રસંગને ત્યાગ છે એમ કહેવાય નહીં કે મકે
 મુંબઈની ફોંસિલે નહાની ઉમરના ગુન્હેગારોને સાડી સન્માર્ગ પ્રવર્તકુશાળામાં
 રચો બાજત તયા તે શાળાનો બંદોબસ્ત રાખવા બાજતના ગ્રાફનો મસુદો ઠરા-
 વ્યો છે તેમાં ને શિક્ષાના પ્રકાર તબેલી છે તે સન્માર્ગ પ્રવર્તકુશાળા સ્થાપવા બાજ-
 ત તયા તે શાળાનો બંદોબસ્ત રાખવા બાજત બાદશાહી પાર્લમેન્ટ સભાના ગ્રા-
 ફરા છે તેમ પ્રમાણે છે એમ નથી. “પાકે હસ્ત પ્રિન્ડન” ના મનું કે હબાનું સ્થાપવા
 બાજત ગ્રાફ છે તેમાં તબેલી શિક્ષાના પ્રકાર પ્રમાણે ઘણું કુરીને છે-અને તે કેહ-
 નાનાંમાં અને સન્માર્ગ પ્રવર્તકુશાળામાં ઘણો જ ફેરફાર છે-

(સહી) એલ્બિન તથા કિંકાર્ડિન,

વૈસરાય ગચરનર નનરતબ.

તારીખ-પ્રમી માંકેનુલોસનવનકુર ઈસવી-

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,
 Oriental Translator to Government

A Bill for the Establishment and Regulation of Reformatory

Schools for Juvenile Offenders.

అల్ప వయస్కులకు అపరాధిగళు గోరైనచో సన్మాన నప్రదించుటకు ప్రాప్తి గళనున్న స్థాపినువ బాలబతు మత్తు అంధా శూచిగళ బం- దోరాల నున్న యిడువ బాలబతు బ్రష్టి నమనూచి.

అట్లు వయస్సుకొన్న అపరాధి గళుగి అపకాయశ్చి యందుచ బుగూన్. అ-
 థవరకునా తరచిఁ బూడున బుగూన్, అంధా అపరాధిగళున దూర నూకి బ-
 గూన్, ముత్తు అంధవరంద అపరాధి వృషిగళుతో కనుపాయ గళు భూదాక్షిణ్యవ
 అనుకూలన, యంధావగళునూ అంధవరు శ్రొందుచ గూఁగ్గర్ వైబుదాంకి-
 లన నదినుచ మద్దతి విషయదల్ల మందాగిరుచకాయదీ యోళుగి వివరనల్లు
 ప్పంధా రిషాకమీపరి యేంబ కాశి గళునూ నెట్ల విసుచ బాబతి.యల్లా,
 ముత్తు అంధా కాశిగళు బుదూఁబన్లు యందుచ బాబతి.యల్లా, నియమరే-
 గాయన తక్కుద్దు యుక్తవాగిరుత్తరే బిరుకారణ ముత్తు ముంబయి ప్రిసీదిన-
 శ్చియోళుగిన యాచ మైబుదాంకి క్కూఁపన నవరందాదకూ, శిక్షియనూ శ్రొం-
 దుచుంధా అట్లు వయస్సుకొన్న అపరాధిగి నదరీ సనాగన ప్రవతనక కాశి గళునా-
 లుగి అపకాయిన నల్లదు చ విషయదల్ల నియమరాయన తక్కుద్దు యుక్తవాదక్షి-
 త తోగారేదీ బిరుకారణ,నిష్ఠి కుచదీ,నిందరీ:-

[illegible]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible]

మేలవే బురదంధా దా బవేయను ఇరతు తేగదు శూంఁయోధామ గవరనకయి
 నాకాననలవరిగి యుక్తవాని తోలరిరచి అంధాదాబవేయను ఇరతు తేగదు
 యోధావనం నరకారదసేక్ర బారంగళ ప్రికి మోబ్బ సేక్ర బారంగళ యిండు అంధా
 కారేయ దరిక్రరనిగాగల అథవా మాన్యనేలరనిగాగల బురద మూలకవాని
 తేళుకల్పదోధా రలభక అంధా కారేయ యా అక్కినోళుగి నివరినద మ్ర
 కార వాడంధా సనాగన ప్రవతనకకావే అల్ల పిందేనీసోళు వరు. -

బ్రాహ్మణియను ముం
 బయి సరసారదగి యుక్తి
 భగి ప్రసిద్ధపదిసతకట్టెంబ
 బగిర.

౨ యా అక్కిన ప్రకార యావచాన్యేర్దల్లాదరూ సనాగన ప్రవతనక
 వాడంధా యావతావేక్రదరూ గవరనకయి నకాననలవరిండు దాబవేయ-
 ను శూంఁయోధాదాగి అంధా కారేయ దరిక్రర అథవా మాన్యనేలర
 మిసరు గళును బురదు అబాబు బ్రాహ్మణియను ముంబయిద సరకా
 రిగిక్కిపిసోళుగి మీండుచాన్యేందర తంగళోళుగాని ప్రసిద్ధపదిసతకట్టె
 మత్తు బుద్ధకదిదాగల, అథవా మాన్యస్త్రిపనకదిదాగల, ముక్తి సాబుతు
 మాదల్పిష్టంధా సరరి ప్రకారద అల్లవయస్సుగ నుక్తిగారని యా అక్కిన
 దరిగళ ప్రకార సరరి ప్రకారద సనాగన ప్రవతనకకావేక్కి కళుగువబు
 నే అంధాకారేక్కి దాబవేక్కిగలక్కి యికింబమాతన మురాపి మేలవే బురద-
 ప్రకార బ్రాహ్మణియను ముంబయి పదిసల్పదోధాదర మేలండు ముంబాగుత్త
 దేండు తేళుయ తక్కు మత్తు యావ సనాగన ప్రవతనకకావేక్కి సోదల్ప-
 షంధాదా బవేయను ఇరతు గవరనకయి నకాననలవరిండు బురతు తేగదు శూం-
 యోధా గుత్తదో అగ్గిపరతు తేగదు శూంఁదలగ్గి బ్రాహ్మణియను ముం
 మీండుచాన్యేందర తంగళోళుగాని సరరిగిక్కిపి సోళుగి ప్రసిద్ధపదిసత
 కట్టె

దదివానవనదరింతకమ్మ
 వయసు మనుష్యునమేలే
 కాయుడి ప్రకార తిక్కి మాదకత్తు
 ముక్తి సాబుతియగిర్దేలా
 భవనగననాగన ప్రవతనకకా
 వేయక కళుగుసోదవల
 దికారకూటగి అథవాల
 ద్విగి అథవా మీలంసమా
 తాప్రినిగిమందు.

౩. యా అక్కిన ముంబూరాదలభక యావచేర్దల్లాదరూ దదివారు.
 వనకగళువందుగి శోళుగానిరువంధా యావ మనుష్యునమేల బాదరూ
 కాయుడి ప్రకార తిక్కినలక్కి యోగగ్గవాద అపరాధన సాబుతు యావమో
 లంస మాన్యస్త్రిపన సమక్త వాగల, అథవా ముంబయి ప్రసిద్ధపదిసత
 బేలయోళుగి న యావ మోబుదాదిశూంఁపన సమక్త వాగల అదరే, అంధాశుం
 గలేయల్ల అంధా అపరాధద బాబుతు యావశిక్కి యను ఇరతుంకు-
 ల్లుదువదో అదరశూంఁపను ఇం యా శిళుగి బురదంతే శుకుమమా
 రలక్కి యావశూంఁపన సమక్త అథవా బుద్ధన సమక్త అథవా శూంఁప
 మాన్యస్త్రిపన సమక్త అపరాధ సాబుతాగిరుత్తదో అథవా యావశూంఁ
 పనవరిందాగల అథవా బుద్ధనిందాగల అథవా మాన్యస్త్రిపనిందాగల
 అపరాధ సాబుత మాదల్పిష్టతుత్తదో అంధా శూంఁపనవరు అథవా
 బుద్ధఅథవా శూంఁపలంస మాన్యస్త్రిపను అధికార వనకళువరాగిరతక్కు
 దాన్యేగిందరి నేమిసల్పిష్టంధా శిక్కియను ఇరదు అపరాధియ అనుభవి-
 సిదలభక సరరతూ ప్రకారద సనాగన ప్రవతనకకావేగళుగి యావ
 కారేయ దరిక్రర, అథవా మాన్యనేలరకు సరరి అపరాధియను ఇర
 యోళుగి తేగదు శూంఁపలక్కి రాజు యాగిరుత్తదో అంధా కారేయమిస-
 రు శుకుమిసోళుగి దాబులు మాది అంధా కారేయోళుగి సరరి అప-
 రాధియను ఇరతుగువబుగాన్య మత్తు యరదు వనక గళుగి కమ్మియో-
 గిరదే ఠాంగూ అక్కిదు వనక గళుగి మారదే యిరువంధా యావ ముద్దతన

పరిగాదరూ సుదర అపరాధి యన్నా ఆ నావే యొక్కనే యిదువలగూర్
 తుకుము మాదలక్కి అధికార వన్నులూ పరాగిర తక్కుదు. రిలంగాదలగూ
 సుదర అపరాధియు సుదర తుకుమి నేమిటిగే అపకాపి నొక్కనే యిరల-
 క్కి పాత్ర నాగునను. పుకంతు రిలంగాదరూ యిట్లు దల్ల, అపరాధియు
 అపరాధుడ బాలతన శిక్షియన్ను అనుభవింపదలగూ అవనన్ను సుదరతూ
 ప్రకార కావేక్కి కళురింపి అట్ల అపకాయని యిదువలగూర్ తుకుము మాద-
 ల్కెలాదకే అట్టియు నిదాన ౧౪ దివస గళ్ళ క్కేదెందు యిద్దలూ తుక ఆ అపరా-
 దిగే సుదరతూ ప్రకార కావేక్కి కళురింపి అట్ల అపకాయని యిదువలగూర్.
 తుకుము మాదలూరుదు. యన్నా రిలంగాదరూ యిట్లు, సుదరతూ ప్ర-
 కార క్కేదెనట్ల దల్కెలాద అపరాధి యన్ను సాదికువ ప్రకార దివాని బంది
 హిని యిట్ల గల అథవా అప్రో అపరాధ మాదువథా అపరాధిగళుడ
 ప్రత్యేకవాని అగల యిదతక్కుదు యోగ్యపేందు క్కొంటి నవరిగాదరూ
 అథవా బుద్ధినిగాదరూ, అథవా మీలబి న మొస్త్రే పనిగాదరూ తొలి-
 దట్ల ఆ ప్రకార తుకుము మాదబతుదు. యన్నా రిలంగాదరూ యిట్లు
 సుదరతూ ప్రకారదయావ అపరాధి యన్ను దరూ యావ కావే యిదాదరూ
 బిట్లు బిదువలగూర్ గదర నర యిన్ కౌన నలవరు యావవే శ్చదల్లాదరూ
 తుకుము మాదబతుదు.

౪. మేలవే బిల్లు దండా సన్మాగర ప్రవతనక నావే గళ్ళ ప్కేకి యావ కావే
 యిట్లదరూ అపకాపి నొక్కనే యిదువలగూర్ తుకుము ఆ దండా అపరాధి-
 యు సుదరతూ ప్రకార అపకాపి న ముద్దటి నొక్కనే యావ వే శ్చదల్లాదరూ
 తనన అపకాయని యిట్లు. స్వల్ప దివాగల అథవా అండా అపకాపి నన్ను
 క్కే వోయువకాలదల్లగల, అథవా కావేయ దుద్ది నొక్కనే దాగల మోడి-
 ల్కొదకే, మోడి ల్కొదకాలదట్ల ఆ అపరాధియు యిట్లు ముద్దటి నవరిగే
 క్కేదెనట్ల యిదతక్కుదుగి యిరుత్తొల అప్పర తొలుక యన్నా మోదువవక
 ద పయక త అవనన్ను అపకాపి నొక్కనే బ్దు శిక్షింపబతుదు. మత్తు సుదర-
 తూ ప్రకార అపకాపి న ముద్దతన్ను దిచ్చి పట్టు. అపరాధి యు యర-
 దనే అవతరి మోడి ల్కొదకా త్రిద్దనే బ మాతన బగ్గి సాబిలాదకే, అంధ-
 వను మూరువవక గళ్ళ పయక త యిరుదు ప్రకార గళ్ళ ప్కేకి యావదాద-
 తొందు ప్రకారద క్కేదెన శిక్షిక్కి పాత్ర నాగ తక్కుదు. మత్తు సుదరతూ ప్రకార
 సన్మాగర ప్రవతనక నావే యిట్ల యావ అపరాధిగే అపకాపి నట్లు దువలగూర్.
 తుకుము అగిరుత్తొల ఆ అపరాధి యు అపకాపి న ముద్దటి నొక్కనే యా-
 వ వే శ్చదల్లాదరూ తనన అపకాయని యిట్లు స్వల్ప దివాగల మోడి ల్కొద-
 కలక్కి ప్రయత్న మాదిద్దాగి యాగల, అథవా మోడి ల్కొదకా వ యిరాదేయి-
 ద తన్న హిల యన్ను మోడు తొర బిద్దాగి యాగల అథవా హిల-
 గి తూతు తొరద్దాగి అగల సాబిలాదకే సుదరతూ ప్రకార అపరాధ మా-
 దువకాలదట్ల అంధా అపరాధి యు యావ శిక్షి యన్ను ను భవింపి త్తురుత్త-
 నొల అదర తొలుక యన్నా దునేరదు కావే దర తింగళ్ళ గళ్ళ వరిగే అ-
 దువనిగే క్కేదెన శిక్షి అగతక్కుదు.

౫. యావ అపరాధిగాదరూ యావ సన్మాగర ప్రవతనక నావేయ-
 ట్ల అపకాపి నట్ల యిదువవషయద్ల తుకుము అగిర్దే అవనన్ను అంధా

అపకాపి నన్ను దివాగల,
 ఆస్తి క్కే ప్రయత్నకాలదల్లా-
 గల, అథవా సన్మాగర ప్రవత-
 నకావే యిద్దనిదాగల, పొడి
 మోగున బిల్లు మత్తు మోడి
 తొగలక్కి యిరుదు మాదువట్ల
 మత్తు మోల వదకు తొర
 బిల్లువ ముల దురబిల్ల
 శిక్ష.

యావదాదరూ సన్మాగర
 ప్రవతనకావే యిద్దనిదా
 వువనిగే మత్తు ఆస్తిగల

మోదిత్రోగ్గా నాద-ల్ల
మధ్యట అథవా సదాయ
మూదువలగిల్లకట్ట

సన్మగక ప్రవతకక కావేగి వయ్యువాగి అథవా యావమనుష్యున
అథవా మనుష్యుక తాచిల యోగ్గి సదరి ప్రకార అటకావి నోగ్గి యి-
కుత్తా నోల ఆగి అవననం యావ మనుష్యును ఇది సుత్తా నోల అథవా
అథా కేల సక్తి సదాయ మాడుత్తా నోల ఆ మనుష్యున మేలె అపరాధ సా-
చిలకాదరి అవను మోందు వత్త పయనం త సుత్త మబ్బూరి నిశి క్కేదినశి-
క్తి పాత్రనా గువను, దాంగూనదర తూ ప్రకారదయావ అపరాధి యాద-
యా వత్తదల్లద్రా మనుష్యునా గల అథవా అథా మనుష్యునిద నేమి-
సల్లట్టదా అవస్థేట సాగల, పాదరి కరి యాగల, తిళదు తిళదు అథా
అపరాధి యనునా మోదిత్రోగ్గా టికి అథా మనుష్యున మేలె మత్తు
యావ మనుష్యునాదరూ అథా అపరాధికి వత్తుగళాగల, తత్తాగ్గ-
గళాగల అథవా వేష బదలాయసువ తా సాధన గళానాగల క్కొట్టు
అదరిందాదరూ అథవా యితర దిలె యిందాదరూ మోదిత్రోగ్గా నోల
దరల్ల అథవా మోది త్రోగ్గా వయత్తుక్తి సదాయ మాదిదరి, అపరా-
ధియు వాస్తవిక వాగి మోదిత్రోగ్గా ది యిద్దాగ్గా అథా మనుష్యున
మేలె అథవా యావ మనుష్యునాదరూ అథా అపరాధి యనునా ఇది సువ
లగిల్ల యత్తువాగల అథవా దాగి యత్తుమా దోలదరల్ల మద్దుట అగల
మాదిదరి అపరాధి యనునా వాస్తవిక వాగి ఇది సుద యిద్దాగ్గా అథా మ-
నుష్యున మేలె అపరాధ సాచిలకాదరి అవను దుదక్తి పాత్రనా గత్తద్ర-
అథవా యరదు వత్తగళా పయనం త యరదు ప్రకార గళా పేగ్గి యావదాద
కొందు ప్రకారద క్కేదిన శిక్తి పాత్రనా గత్తద్ర- అథవా యా యరదు శిక్తి
గళికి పాత్రనా గత్తద్ర- మత్తు అథా అపరాధి య స్థాధిల దల్లద్ర-థా మ-
నుష్యును తాత్తరదిద అథవ ననునా మోదిత్రోగ్గా టికి ఆ లగిల్ల కా-
యిది ప్రకార అవనె అపరాధ సాచిలకాదల్ల క్కొలెనన లరిగి తోల-
రిద ప్రకార అవనె దందమాద తత్తద్ర- అథవా మూరు తింగళ పయనం త
క్కేదిన శిక్తి అథవా యా యరదు శిక్తి గళా నున నేమి స తత్తద్ర-

అట్లవయస్సు అప-
రాధియనివా రువనాన-
దిసలక్తి అవనలాయనాగల
అథవా తం దిగాగల సా-
కాదత్తు సామధ్య దిద్దర
దాంగి నది సువలగిల్ల అవనిగి
కొటాన వదు దురుముమా
దలకుదు.

అ యా ఆక్ష్మి నప్రకార అట్లవయస్సు యావ అపరాధి యన్మారరూ స-
న్మగక ప్రవతకక కావేయిల్ల అటకా వి నోగ్గి యిదువ లగిల్ల రరావు ఆగి-
రువాగిల్ల ఆ అపరాధి య నివా రుదర నోల స్థర దర మణా మూరు రూ పా-
యిదవరిగి కేరదలక్తి అవన తాయాగాగల అథవా తం దిగాగల సామధ్యవి-
ద్ధరి క్కొదచిలె బదాగి సదరతూ ప్రకార శిక్తి యనునా రరాయసువ తా క్కొల-
వి ననవరు వారం వి నోగ్గి లరిలెచిరు. మత్తు యా ఆక్ష్మి న నేకలమి న-
ప్రకార సరకారిగి క్కొట నోగ్గి ప్రసిద్ధ మాదల్లవత్తా బూరిరాతి యల్లయా-
వదరిక్తరగళ అథవా మ్మనైబురగళా పేసరు గళా నున నేమూదుమాదల్ల
బ్బరుత్తమోల అవరిందాగల అథవా అవర ప్కేరి యావ నోబ్బని దాగల
ఫియా రద మాదోల నాదల్ల బ్బట్టా బ్బట్ట అథవా పోలెలెన మాబ్బిట్ట
సు ఆ అపరాధి య తాయాగాదరూ అథవా తం దిగాదరూ సమను మాదల-
తుదు సమను మాదిద్దర తాకవి ఆగ్గొల కాలదల్ల సమను మాదల్ల వత్తువను-
దా బ్బూరిగిరల అథవా యిరదేయిరల తథా వి అపరాధి య నివా రుదర నోల
స్థర దలా క్కొదలత్తి సమను మాదల్ల బ్బ మనుష్యునిగి సామధ్యవరీలె అ-
థవా యిల్లొలె యింబుగిల్ల తాకవి మాదలత్తా మత్తు అథా అపరాధి

యశువు సదరతూ ప్రకారం సన్మగ ప్రవతక కావేయల్ల అటకావిసా-
ళగే యిద్ద వచ్చు ముద్దతనవరిగా గల, అథవా ముద్దతన కేలపుకాల వయస-
తవాగల యోగ్యతొలిద ప్రకార మూరురుచా యిగే మిరరేయిద్దమో-
లలగనుక కేందునా తీశమనుమాదబ్బట్ట మనుష్యునిగే తుకుము మాదల-
క్తూ సదరతూ బిల్లు బిల్లుగే అథవా పోలలనమా బిల్లుపినిగే అధికారపు-
యూ ప్రకార క్షోభ తుకుము మాదబ్బట్ట థా మోలలగనుక తుకుమిసో-
ళగే నమూదమాదబ్బట్ట థా కాలదల్ల సదరతూ వావేయ దశిక్తురనిగా గల
అథవా మాన్యనే బిరనిగా గల అథవా అథా మోలలగనుక తేగరుకేంబు-
వలగిగే నేమిసబ్బట్టనుకా మనుష్యునిగా గల కేదబుతు మత్తు అథా
మనుష్యుని బిల్లుబిల్లు అథవా పోలలన మా బిల్లుపిని యంథవను తుకుము
మాదువ ప్రకార అథా అత్తివబునుక కేంబు. అబగిగే వేటాకేదతక్కు-
2 సదరతూ ప్రకారం తుకుమిస పేలంద సదరతూ ప్రకారం తంబియ

అంథా తా యియు అ-
ధవా తానియు పోదబి-
నాదా బిల్లుబిల్లుకే-
దబిల్లుబిల్లుకే

దాగల అథవా తాయంబుదాగల తేరబేకాదా అత్తివబునుక దనినాల్ల
దివససోళగాని తేరబిల్లు అథా గదిద్దతే ప్రతివాదియ మాలునుక బిల్లుపాది-
మారి అథా అత్తివబునుక వచూలు మాదబిల్లు. మత్తు ప్రతివాదియ బిల్లు-
సేపేలంద అథవా యితర రిలేయింద అథవా బిల్లుయ వారంపిన పరిణా-
మర దశిక్త తిన పేలంద వారం బుకేదబ్బట్ట థా మనుష్యున బదిత పూ-
తేనూలు కిగోందబిల్లు పేలదాని వారంపిన పరిణామర దశిక్త యువ
బిల్లుకదే అథవా మా బిల్లుపినికదే కళురు సబ్బట్టరుత్తరీ అబిల్లునాద-
కూ అథవా మా బిల్లుపినినాదకూ ప్రతివాదియనుక దత్తు దివసక్తి మారదీయ-
ద్దయూవ ముద్దతన వరిగా దకూ క్షేదిసోళగే కళురు సబ్బట్టరు, అదశిక్తాద
బేకాదా మోలలగు డాంగూ బిల్లుయ బాబతు డాంగూ ప్రతివాది-
యనుక క్షేదిసోళగే కళురు సువ బాబతు మత్తు అవకనుక పేయియవచా-
బతు యెల్లా బురుక కేంబూ అథా దశి అవకనుక క్షేదినింద బిల్లుయదబేళ-
బిల్లుకకకము తూయిని అదకువారం పిసోళగా గల అథవా తురు-
గసోళగే కళురు సువ బిల్లు తుకుమిసోళగా గల బరదిర తక్కు.

౫ బిల్లు తమ్మయ పియింద యే క్లూ అథవా యేనకే అత్తివబును
కేంబు అబ్బవయస్సు అపూర్తిగళగీంద్రవాగి స్థాపిసదాథా సన్మగ-
ప్రవతక కావేయ దశిక్తురు అథవా మాన్యనే బిరరు అబ్బల మా దిరలాగి
అథవా అథా సన్మగ ప్రవతక కావేయనుక స్థాపిసువ బిల్లు యూదీయ-
ళుథా ప్రవతకరు అబ్బల మా దిరలాగి అథా కావేయ ముద్దతన బగాగల
అథవా అథా కావేయనుక స్థాపిసువ బగాగల కేళగే బరదిరవ కతినన ప్ర-
కార అత్తివబు కేందువ విషయదల్ల ముంబయిర గవరనర యినకేనకలవరు
తుకుము మాదతక్కు డాంగింద శి గవరనర యినకేనకలవరు డాంగూ సదర-
తూదశిక్తురు అథవా మాన్యనే బిరరు అథవా ప్రవతకకర దమియాన కరా-
యినబ్బువ కతిన మేరిగే అత్తివబునుక కేంబూ విషయదల్ల తుకుము మా-
దతక్కు. వరం తురుగి కరా యిని అదల్ల ముంబయి బాపూ దీయళగి స్థా-
పిసదాథా సన్మగ ప్రవతక కావేయ ముద్దతన గోంద్ర అత్తివబు కేంబూ
వనుక సనసాళగి నేయినయి అళిగే అత్తివ ౨౫ నేలమిన అన్నయ "సా-
వనబినిక కేలనదగోంద్ర వడర సుధార గూరియ అత్తివబుసోళగింద

సన్మగ ప్రవతక కా-
వేయనుక స్థాపిసదాథా
వమూకేంబూ పియిద్దబు-
కుము మాదతక్కు గవరనర
యినకేనకల వరిగి అద్ద-
కారదే

అలావసుల శూదూలదాదల బరుత్తది అప్రకార" పదర సుధారణాశి-
య అర్చివలసినాళగింద శూదలకే అధికారవరి. -

అల్పవయస్సులకు యావ
అపరాధియనకు యావ
రాగదూళిగింద యావనాగ
ప్రవరకా శాశ్వదకు యా
అల్పన అప్రయ కళాపిన అకే
గవరణయిన కళాననలవరణ
అధికారవరి.

౯. అదివారవకునకళ వయస్సి పోళగిరువంథా సదరతూ ప్రకార-
ద అల్పవయస్సులకు యావ అపరాధియనాదరూ యావ బంధివానేయిందూ
దరూ యావ సనాగక ప్రవరకా శాశ్వదకు యా అల్పన అప్రయ కళా
బిస అకే గవరణ యిన కళాననలవరికి అధికారవుండు. పరఃతు సదరతూ-
ప్రకారద అపరాధియు యేష్ట ముద్దతిన వరికి బంధివానేయల్ల యిరచి-
శింబదాగి శిష్టయ తరావు అగిరుత్తదూ అదను, అపరాధియను సదర-
తూ ప్రకార కళాబిసదకారణ బిష్టపూరారు.

సనగలగిందే యిసవిత్త
నే అల్పన కళానే కలము పట్ట
రి తూపణియాలగి మాల్ల
స్నేహన అధికారనది సుత్తి-
కువాథా అమలదారగిలా
గూమాడువరికి.

౧౦. సనగలగిందే యిసవిత్త యిత్తనే అల్పన కళానే కలము, అప్రరి తూ
పణియాలగి మాల్ల స్నేహన అధికారనది సుత్తిరువంథా అమలదారగిలా-
గూ అదేండు ఆళియతకద్దు.

అథావవిషయవశము. ౧౧ మగువిననవారరువనూనదిస అకే కాయది ప్రకార యావమ-
నుప్ర పాత్రనాగిరుత్తానూ అమనుప్రన సమావేశ యా అల్పనీ-
ళగిన లాయ అధివాతం ది యేంబనల్ల అగిరుత్తదేండు ఆళియతకద్దు.

అల్పప్రాయ తాం గూ రారణ, యివుకళ తప నిలు.

అల్పవయస్సులకు గుడ్డి గారవద్దికళ సనాగప్రవరకా శాశ్వదకు యా అల్పన అప్రయ కళా
అంథాశాశ్వదకు బంధివానేయిందూ అల్పన సనాగప్రవరకా శాశ్వదకు యా అల్పన అప్రయ కళా
తారీఖన కళాననలవరు తరూ యిసదరు అదకే అలజ్ఞా ద్రిసనా య సాహిబ బాదమూర వరు తప అ-
నుమత కూడలల్ల. మత్తు అనుమతవనూకూదద రారణ కళ, సాహిబ మోసూఫ్ రవరు సనాగప్రవరకా
యిసవిమాది బుత్తీ తింగళుగింద తారీఖనల్ల బరద మిసిజినాళగి దాబలు మాదబ్బిరుత్తదే. అ-
ద్దరింద అప్రయ మనూదే విషయ దల్లద వరీతయ కళను యిదరూళగింద దూరమాది యామనూదే
యను యాగూననలనూళగి గుబరాయినల్ల బ్బిరుత్తదే; పరఃతు అప్రయ మనూదే యాళగిన అల్ప-
ప్రాయ వన్నే బ్బిగి వయవదరవద్దికళియ మనుదే యాళగిన తరావు మాదబ్బిరుత్తదే.

యా మనూదే య బ్బి ఖాతర వనూ మరాతి, గుబరాయిన తాం గూ రనదబ్బిగి కళల్లమా-
దతకద్దు.
మూర్తాబంజిరే ముంబయి, (సరు) వులయమ యదవదనక్రయర.
తారీఖనల్ల మాది దిసేంబరననల్ల యిసవి.

(సరు)కిమంక వేష్ట.
అల్పనీయేటింగ అంధకనీత్రా
నిసబతనరకార.

అలలూర్చుట అనరబల్యమైనదాయ సాహిబులూ దూరవరమిని యి.

కిరీమనూదే యొగయావత్తకారవా నద్దాగిగుత్తునూ అదరం. అదనునూ ను ము.
 ఖూరు మా దలూరను. అదరకారణం వేసేదశి:-

నేలేదు - సన్మానగ్రవత్తకారాలి యొగగిందయావమనుషలనా దరూ పూడితూదల్ల అంధ
 పనిగి, అథవా సన్మానగ్రవత్తకారాలి యొగగిందయావమనుషలనా దరూ గుడ్డెగారనిగి పూడి-
 సిదల్ల అంధా మనుషలనిగి, అథవా గుడ్డెగారకు స్థాధిగదల్లరువం థా మనుషలను సన్మానగ్రవ-
 త్తకారాలి యొగగింద అంధా గుడ్డెగారకు స్థాధిగగింట్టరే అంధా మనుషలనిగి, యా
 మనూదే యొగగి రతాయన పట్టురువం థా శక్తి సామానలనాద బ్ధరంగమొగి గుడ్డెమాడువంథవ-
 రిగి అగువశిక్తి-క తలూ, ధూరి యాదాగిరుత్తుదే.

నేలేదు - సన్మానగ్రవత్తకారాలి తురంగవల్ల వాద్దప్రయుక్తమేలేలేళిదంధావిగోధ
 దింద అనుకాధిగళిగి శక్తిమనబూబితనకాయదే యొగగిన తరా వుగళిగి బాధబరువదిట్ల వేంబ-
 దాగి పూండుతకారా అజ, అదరేవల్ల గుడ్డెగళిబగిలీ భారశక్తి-మాదూలూపు అవకాధిగళి
 గి శక్తిమనబూబితనకాయదేదభూరణగి విరుద్ధవాగిరుత్తుదే - మత్తు, బిందు స్థానద అనుకాధి
 గళిగి శక్తిమనబూబరు కాయదే యనుకాయారు మాడువశి-లనవనుక వత్తరిసికొందిట్లంధా
 లూ తమిషనరవర వత్త దూగిగిన శక్తిగి బరదిరువంపులారే యొగగిన అభి ప్రాయక్తూపద-
 విరుద్ధవాగిరుత్తుదే. మత్తు స్త్రీబ సేక్రటారి సాహిబరవర కదింద యా జిగి బందంధా.
 వత్తదూగిగి సదరిపులారే యొగగిన అభి ప్రాయదకజి గవరనర బనరల యనకా నశ
 లవరు విజ్ఞిపూవాగి లగ్నికొద తక్కుద్దింబదాగి బరియల్లట్టరుత్తుదే.

నేలేదు - సన్మానగ్రవత్తకారాలి తురంగవల్ల వాద్దప్రయుక్తమేలేలేళిదంధావిగోధ
 దింద అనుకాధిగళిగి శక్తిమనబూబితనకాయదే యొగగిన తరా వుగళిగి బాధబరువదిట్ల వేంబ-
 దాగి పూండుతకారా అజ, అదరేవల్ల గుడ్డెగళిబగిలీ భారశక్తి-మాదూలూపు అవకాధిగళి
 గి శక్తిమనబూబితనకాయదేదభూరణగి విరుద్ధవాగిరుత్తుదే - మత్తు, బిందు స్థానద అనుకాధి
 గళిగి శక్తిమనబూబరు కాయదే యనుకాయారు మాడువశి-లనవనుక వత్తరిసికొందిట్లంధా
 లూ తమిషనరవర వత్త దూగిగిన శక్తిగి బరదిరువంపులారే యొగగిన అభి ప్రాయక్తూపద-
 విరుద్ధవాగిరుత్తుదే. మత్తు స్త్రీబ సేక్రటారి సాహిబరవర కదింద యా జిగి బందంధా.
 వత్తదూగిగి సదరిపులారే యొగగిన అభి ప్రాయదకజి గవరనర బనరల యనకా నశ
 లవరు విజ్ఞిపూవాగి లగ్నికొద తక్కుద్దింబదాగి బరియల్లట్టరుత్తుదే.

నేలేదు - యిందయా సరకారద క్రిమ దిపాట్రమెం పినూగిగిన సేక్రటారి సా-
 హిబరవరు సదరకూ సంగతిగళివిషయదల్ల బరదుకళిబిసిద్ధంబ ముంబయి సరకారద
 సేక్రటారి సాహిబరవరు బరద్దేసేదశి "సన్మానగ్రవత్తకారాలి యొగగింద యావమనుష్య
 నాదరూపూడితూదల్ల అంధపనిగి అథవా సన్మాన గ్రవత్తకారాలి యొగగింద యావమనుష్య

నాదరూ గున్డిగారనిగి మోడిసిదల్ల అంధా మనుష్యునిగి అథవా గున్డిగారకు స్వాధీనదల్లరువంధామ-
 "మనుష్యునిగి సున్నాగర ప్రవతనక వాతేయోళగింద అంధా గున్డిగారరకు మోడియోగగింట్టి అంధా-
 మనుష్యునిగి యా మనుదీయోళగి తరాయనల్లప్పరువంధా శిక్షే సామాన్యవాద తురంగయోళగి గు-
 న్డిమాదువంధవరిగి అపరాధిగళిగి శిక్షేనువబాబతు కాయదేద మేలంద అగువంధా శిక్షేకింత భాగ-
 యాద్యుగిరువంధా బరదిరీణాగిరుత్తదే అబాబతు మనుదీ తరాయనువకాలదల్ల విశేషవాగి
 విజారమాదల్లదలల్లమత్తు ముంబయి సరకారద శీత్రబారి సాహిలబరవరు యిన్నాదిలంగబ-
 రదిద్దారల్ల ముంబయిద కౌ నసలనవరు అపరాధిగళిగి శిక్షేనువబాబతు కాయదే ప్రకార యా-
 "మనుదీయనుగరజి సదే బాదకూది అక్కినోళగిన తరామగళ ప్రకార సాధిబదదాగి రజి స-
 "ల్లప్పరుత్తదే అద్దరింద యా మనుదీయనుగ నామంబూరు మాదువసబలు నవరనరయి నకొ-
 "నసలవక నల్లరిగి తోలురువదిల్లా"-

యద్యపిమేవే బరదిరువ అభిప్రాయక్తే అథవా అపరాధిగళిగి శిక్షేనువబాబతు కాయదేయో-
 ల్లగి న తరామగళిగి అథవా యేకవాక్యతేగిబాద బరదంధే సరకరూ ప్రకార అంబోలెనాపు-
 మాదల్లదలక్తే బరుత్తేద్దగిగి సరకరూ ప్రకార అంబోలెనాపు యాగిన ప్రసంగగళిగి గూ ఆగిరు
 వంధే అన్యలక్తే బరువదిల్లా - కారణవేదేందరే - ముంబయిద కౌ నసలనవరు అబ్బవయ స్వల్పగున్డిగార-
 రపుద్దిశ్ర సన్మాగర ప్రవతనక వాతేగళునూ స్వాధీనువబుగూ, మత్తు అంధా వాతేగళుబంధోలు-
 స్సుయిదువబుగూ తరాయనువ అక్కిన మనుదీయోళగి బరదిరువ శిక్షేద ప్రకార యా, సన్మా-
 గర ప్రవతనక వాతేగళునూ స్వాధీనువబాబతియల్లా దాంగూ అంధా పుగళుబంధోలు లెన్దుయి-
 దువబాబతియల్లా యిరువంధా బాదకూది పాలనమే పిన సభేయ అక్కిన ప్రకార బరునూ
 యిరుత్తదే బొగేన అల్లా "పాతనద స్వరప్రకృన్" యే.బరదిరువ వ్యక్తిదిహానేయనుగ స్వా-
 ధీనువ విషయదల్లరువంధా అక్కినోళగిన శిక్షేద ప్రకారగళంబేబరువ మాది అవే మత్తు అక్కిన
 బొగేదాంగూ సన్మాగర ప్రవతనక వాతేయ పుగళోళగి బరువ అంతరవతే-

(కుట) ఎల్.బి.న.వ.కింకారడిన్,

హైస్కూ యి, వగవరనర, బునకల.

తూరిలయి గ్యనేమోడి యిలాయి

ననంగుత్తనేయిసవి-

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,

Oriental Translator to Government.